

ЗАКЉУЧЦИ СКУПШТИНЕ СПИТЈ О НАРЕДНИМ ЗАДАЦИМА

На IV скупштини Савеза пољопривредних инжењера и техничара Југославије, одржаној 4—6. маја 1975. у Херцег-Новом, усвојени су следећи закључци:

1. Савез пољопривредних инжењера и техничара Југославије представља данас такву друштвено-политичку и стручну снагу која може још значајније да допринесе развоју материјалне производње и социјалистичких друштвено-економских и самоуправних односа у пољопривреди и на селу.

На тако обимну активност обавезују Одлуке X конгреса и уставна начела.

2. С обзиром на то што је сада у току израда пројекције дугорочног развоја пољопривреде, у склопу развоја целокупног привредног и друштвеног развитака покрајина и република, један од главних задатака Савеза јесте активно укључивање у израду плана, или у јавну дискусију о израбеним предлозима планова и пројекција развоја. Треба настојати да пољопривреда добије своје право мјесто у развоју привреде и да у плановима набу своје мјесто и социјалистички друштвено-економски самоуправни односи неопходни за реализацију програма развоја материјалне производње.

На нашем Савезу лежи велика одговорност за извршење средњорочног плана, па је задатак форума и појединаца нашег Савеза да се залажу за извршење планских задатака и да на вријеме указују на недостатке који се у том процесу појаве.

3. Сви наши досадашњи планови конституисани су без производно-економске рејонизације пољопривредне производње. Отуда је настајала недовољна усклађеност природних могућности за развој појединих производњи, изостајала су усмјеравања произвођача по рејонима на поједине производње, што је умањивало рентабилност, економичност и продуктивност.

Несхватљиво је да за три деценије социјалистичког развита није израбена производно-економска рејонизација пољопривреде. Стога се треба обавезати да се до краја овог петогодишњег плана, 1975—80, изради темељна производно-економска рејонизација по републикама и покрајинама и на тој основи рејонизација пољопривреде Југославије, имајући непрестано у виду да је Југославија јединствено привредно подручје.

4. Савез сматра да се земљиште и водни ресурси недовољно искоришћавају и да у том погледу постоје велике резерве.

Инжењери и техничари не могу затварати очи пред појавама које се дешавају у нашим највећим сливовима — Сава, Морава, Драва, Неретва и др., гдје са десетина хиљада хектара ораничне површине односе поплаве и непогоде огромна материјална добра, љетину, а и људске животе. Савез се обавезује да од своје стране у највећој мјери допринесе томе да се стихији, која господари на тим подручјима, учини крај. Таквом акцијом само у долини Саве добило би се око милион хектара првокласног земљишта. Предлажемо да СПИТЈ пружи пуну подршку Социјалистичком савезу радног народа Југославије да се пројект слива Саве (за који су заинтересоване пет република и САП Војводина) уврсти у Средњорочни програм развоја Југославије од 1975—1980. и Дугорочни план развоја Југославије.

Успјешнијој одбрани од поплава, одводњавању и наводњавању Савез треба да посвети посебну пажњу у наредном средњорочном и дугорочном развоју. Ови ресурси могу се најцјелисходније искоришћавати проучавањем и рјешавањем проблема развоја по рејонима.

Зато предлажемо да се извјештаји комисија сматрају саставним дијелом овог документа.

5. Самоуправно повезивање и удруживање произвођача у самоуправни удружени рад треба да буде стална брига савеза у републикама и општинама. Садашњи недостаци у организованости пољопривредних произвођача и њиховом удруживању морају се брзо отклонити, јер се само тако може успјешно повећавати материјална производња.

Уставом дефинисан лични рад у пољопривреди отвара сада знатно повољније могућности за удруживање, а задатак је свих наших савеза као друштвених и стручних организација да раде на његовој реализацији, да буду носиоци концепције удруженог рада у пољопривреди, а да се боре против свих отпора бирократских и техноменаџерских снага на селу.

6. Самоуправно повезивање у производњи, преради и промету треба схватити као основни услов развоја производње и самоуправног рјешавања кључних проблема у агроиндустријском комплексу. Поред тога, то је једини пут да се рационално искористе природни извори, капацитети за прераду и да прометна сфера има улогу какву треба да има у социјализму.

Запажа се извјестан несклад између производње и капацитета за прераду, предимензионираност капацитета за прераду по рејонима, као и стални захтјеви за израду нових капацитета.

Наш Савез треба да учествује у свим таквим расправама и да на темељу научних и стручних разматрања утиче на доношење правилних одлука.

Исто тако је примјетна тенденција одвајања промета од производње, што доприноси нарушавању основног принципа нашег самоуправног друштва.

Расподјела према раду неутуђиво је право произвођача да располаже новоствореним вриједностима, односно дохотком.

7. Повезивање науке и стручне службе са производњом материјалних добара у јединствен агроиндустијски комплекс треба да буде стална брига Савеза. Огромни резултати у научним установама, настали вишегодишњим радом многобројних научних радника — чланова нашег Савеза треба да нађу своје мјесто у производним програмима свих субјеката у агроиндустијском комплексу.

То намеће и питање организације ефикасније пољопривредне службе на свим нивоима.

Задатак је Савеза да ова питања покреће и даје иницијативе и предлоге за најповољнија рјешења, настојећи да наша наука и струка, на јединственом југословенском подручју, остварује максимално могућу сарадњу и координацију активности.

Задатак је Савеза да, заједно са другим друштвено-политичким организацијама, извршним органима друштвено-политичких заједница и удруженим радом, ријешити у наредном раздобљу питање организације пољопривредне службе и њеног функционисања. Без тога ће се и даље каснити у примјени савремених достигнућа и иновација у пољопривреди, а изостајаће и напредна производња и продуктивност рада у пољопривреди. Зато је организација ефикасне пољопривредне службе од битног значаја за развој наше пољопривреде, нашег самоуправног социјалистичког друштва и положаја и рада пољопривредних инжењера и техничара.

8. Борба за услове привређивања и одржавања економског положаја пољопривреде у пропорцијама које се утврде друштвеним договором републике и покрајина о развоју пољопривреде до 1980. треба да буде стална брига Савеза. У том смислу ваља повремено одржавати стручне састанке и савјетовања о остваривању друштвеног договора и на вријеме указивати на деформације које настају у том развоју.

9. Профилима кадрова наш Савез треба да поклони посебну пажњу. Садашњи ниво развитка и организованости пољопривреде захтијева школовање кадрова који ће моћи успјешно да рјешавају питања производње, прераде и промета. Потребно је шире образовање пољопривредних стручњака, како би били добри познаваоци технологије, организације, економике, промета и другог. С обзиром на то што је у току ревизија наставних планова школа и факултета, наш Савез треба да се укључи у тај посао и пружи свој допринос изражавајући захтјеве наше праксе.

Будући да се у савременој пољопривредној производњи све више употребљавају разноврсна хемијска средства за заштиту биљака и животиња, као и да постоји велики број пољопривред-

них апотека, требало би да се Савез заложи за школовање пољопривредних кадрова који ће успјешно радити у овим апотекама.

10. Посебну пажњу наш Савез треба да посвети питањима стручног образовања произвођача. У том смислу треба радити на формирању центара за стручно образовање произвођача, центара за организовање стручних предавања, затим на уношењу предмета из пољопривреде и биологије у наставне планове осмогодишњих школа и друго, настојећи да, у складу са уставним рјешењима, овај посао у што већој мјери буде јединствен за цијелу социјалистичку Југославију.

Ове године обиљежавају се двије значајне акције Уједињених нација: Међународна година жена и Година технолошких иновација. Наш Савез је посебно заинтересован за успјех ових акција у нашој земљи. С обзиром на то што је друштвени положај жена произвођача у пољопривреди веома значајно економско и друштвено-политичко питање, њему јаш Савез треба да посвети више пажње у свакодневном раду, не само у години коју су Уједињене нације обиљежиле већ и у цијелокупном даљем раду.

11. Усвајањем новог Статута Савеза, који означава усклађивање нашег рада са уставним одредбама, предстоји нам значајан посао на даљем организационом јачању и учвршћењу наше организације, нарочито у општинама. Само добро организовани можемо извршавати постављене програме рада.

Наш Савез, који броји преко 30 000 чланова, треба много више да утиче на рјешавање свих питања из домена пољопривреде. Чланови нашег Савеза су руководиоци у основним организацијама удруженог рада, они чине основ научног и стручног рада, они су у свим погонима и процесима производње и прераде пољопривредних производа, па отуда и утицај Савеза на укупну политику пољопривреде треба да буде знатно већи.

У ТИТОГРАДУ ОСНОВАНА СЕКЦИЈА ГЕНЕТИЧАРА ЦРНЕ ГОРЕ

У Титограду је 24. октобра 1975. основана Секција генетичара Црне Горе у саставу Друштва генетичара Југославије и Уније биолошких друштава Југославије.

Оснивачка скупштина за формирање ове секције одржана је у амфитеатру дјечје клинике Медицинског центра у Титограду у присуству око 50 научних и стручних сарадника одговарајућих институција у Титограду и других центара Црне Горе — љекара, агронома, биолога, ветеринара и шумара, који се у свом стручном и научном раду руководе начелима и користе резултатима научноистраживачке дјелатности из опште или хумане, анималне, популационе и других грана генетике. Скупштину су поча-

ствовао својим присуством као гости: академик др Сава Петковић — проф. Медицинског факултета у Београду, др Љиљана Зерголерн — проф. Медицинског факултета Свеучилишта у Загребу и члан Управног одбора Друштва генетичара Југославије, др Крешимир Чупак — предстојник клинике за очне болести „Др Младен Стојановић“ и декан Стоматолошког факултета у Загребу, др Бранко Зоговић — председник Друштва љекара Црне Горе и Друштва љекара Југославије, и други.

Иницијатива за формирање Секције генетичара Црне Горе потекла је од неколико научних радника заинтересованих за развој науке о наследности у нас, који су, бавећи се годинама проблемима наследности неких особина и појава у животу, биљака, животиња и човјека, све више увидали да развој генетике и генетске мисли у свијету и у нас, поглавито послије II свјетског рата, све бројније и развијеније институције које се баве генетским проучавањима и све образованији домаћи кадрови из разних грана генетике, захтијевају неодложно организованији рад на даљем и интензивнијем проучавању ове младе биолошке науке, а уједно и тјешње односе, с једне стране међу носиоцима и сарадницима те науке у Црној Гори, а, с друге, тих кадрова у Црној Гори са генетичарима одговарајућих грана и специјалности у развијенијим и опремљенијим домаћим и страним институцијама и друштвима у другим срединама. На овај их је поступак опомињала и подстицала такође иницијатива коју је дао у том правцу Први југословенски симпозијум из генетике одржан у Херцег-Новом од 24—27. маја 1971, а донекле и свијест створана вјековима у Црној Гори о значају наслеђа, која је преносена са генерације на генерацију и прожимала духовни живот Црногораца, колико нам је данас познато, у већем степену него осталих сусједних народа.

Због свега овога потекла је идеја да се формира секција генетичара Црне Горе, за што су на вријеме обављене потребне припреме.

На оснивачкој скупштини након њеног отварања и поздравна учесника и гостију одржана су и два пригодна предавања: о сазнањима и развоју науке о наследности за дуги период од неолита до најновијег доба — које је одржао др инж. Љубо Павићевић, научни савјетник Пољопривредног института у Титограду; а о основним начелима хумане генетике и неким сопственим резултатима рада из ове области, др Љиљана Зерголерн, проф. Медицинског факултета Загребачког свеучилишта.

У дискусији о питањима разматраним у овим предавањима изражено је увјерење учесника да ће високообразовани кадрови различитих а по низу питања сродних биолошких, биотехничких и биомедицинских струка и специјалности, који се са више или мање интензитета баве, или треба да се баве, проучавањима и примјеном генетике и њених начела у неколико већ старијих и развијенијих институција научног и научно-стручног карактера

у Црној Гори, удружени кроз ову секцију у Друштво генетичара Југославије, са много више могућности и успјеха запажати и рјешавати сложене проблеме и питања насљедног карактера који би могли послужити као материјал и основа за даље унапређивања, биљне и сточарске производње у нас или заштите и унапређивања здравља савремених и будућих генерација. Изражена је уз то нада да ће се тиме са више ауторитета и успјеха моћи гакође указивати и утицати на образовање и развој неких нових специјализованих генетских институција у Црној Гори, за којима се у нашем свеопштем културном и научном развоју из године у годину осјећа све већа потреба.

Након дискусије, прим. др Филип Шоћ, у име радног предсједништва Скупштине, истакао је бираним ријечима значај који Секција генетичара Црне Горе може имати за даљи развој генетске мисли у нас, а потом је позвао учеснике овога скупа да изаберу Управни одбор Секције који ће је представљати и заступати.

Управни одбор је изабран и конституисан у следећем саставу: прим. др Филип Шоћ, сарадник Медицинског центра у Титограду — предсједник, др инж. Љубо Павићевић, савјетник Пољопривредног института у Титограду — потпредсједник, др Данило Кажих, ветеринар — члан Управног одбора, биолог Војо Новосел — секретар, и други члан биолог Стеван Петковић. Посљедња тројица су сарадници Биолошког завода у Титограду.

Др инж. Љубо Павићевић

IV КОНГРЕС УНИЈЕ ФИТОПАТОЛОГА МЕДИТЕРАНСКИХ ЗЕМАЉА, ЗАДАР, 5—11. ОКТОБРА 1975.

Унија фитопатолога медитеранских земаља, чији је циљ да координира и удружује истраживаче разних земаља на проучавањима појединих биљних болести значајних за више земаља овог подручја, да удруженим снагама рјешава неке регионалне проблеме, да успоставља везе и измјењује искуства о заједничким или комплементарним питањима, одржала је ове године свој IV конгрес у нашој земљи.

Климатски, флористички, геопедолошки и општепољопривредни услови у медитеранском региону стварају специфичне фитопатолошке проблеме или такве код којих постоји одређени специфични аспекти. Због тога су активности Уније биле увијек значајне и за нашу као и за остале медитеранске земље. Конгрес, који је ове године одржан у Задру, у организацији југословенских фитопатолога, само је један доказ више о корисности овакве сарадње.

Уз учешће око 200 фитопатолога свих медитеранских и неких сусједних земаља, Конгрес је разматрао следеће опште и специјалне теме:

— прогноза биљних болести и процјена штета које оне узрокују на култивираним биљкама у медитеранском подручју.

— проблеми оплемењавања с обзиром на отпорност култивираних биљака,

— фитопатолошки проблеми важни за воћарство и виноградарство Медитерана (са изузетком вирусоза),

— болести жита медитеранског подручја,

— болести уљаних биљака,

— екологија неких важнијих паразита, коријена и листа шумских врста,

— самоникле биљке као резервоари вируса,

— проблеми нематода гајених биљака у медитеранском подручју.

У оквиру ових тема на Конгресу је поднијет велики број запажених саопштења. Расположено вријеме било је, нажалост, понекад недовољно да се о њима поведе шира дискусија. Реферати ће, међутим, бити посебно публиковани.

На крају је одржан пленарни састанак чланова Уније, на којему је расправљано о међународној сарадњи фитопатолога и неким другим питањима из рада Уније.

Учесници Конгреса имали су прилике да посјете објекте П. К. „Агрозадар“ и да се упознају са пословањем ове узорне пољопривредне организације. Они су такође обишли и стари Задар и упознали се са његовом историјом, културним споменицима, али и са савременим достигнућима.

У веома пријатној атмосфери учесници Конгреса су имали прилике да и у личним сусретима измијене мишљења о питањима која су их посебно интересовала, да се ближе упознају и успоставе везе корисне и за будући рад.

IV конгрес Уније фитопатолога медитеранских земаља и боравак у Задру остаће у веома пријатној успомени свим учесницима.

Др Милорад Мијушковић